



**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IV. Vtrum conuenienter hoc Sacramentum pluribus nominibus
nominetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

implicitem, de quo proportionem quadam discurrere, sicut de explicito.

Confr. ex Trid. sess. 14. cap. 4. docente, etiam si contritio hominem Deo reconciliat priusquam Sacramentum penitentiae actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam; ubi satis ostendit, id quod aliud dicitur continere in voto, illud aliud respicere tanquam futurum.

Confr. 2. alioquin dici posset contritionem, confessionem, immo & ipsammet Eucharistiam susceptam conferre gratiam, prout baptismum in voto continent, quod est alienum à doctrina Theologorum.

Dices Eucharistiam posse dici necessariam in voto, quatenus ad iustificationem requiritur implicita voluntas illam percipiendi tempore praeccepti, nam quamvis actualis observatio mandatorum non sit necessaria necessitate medij ad salutem, implicita tamen voluntas illa seruandi est medium necessarium ad iustificationem.

Resp. nihil inde confici pro necessitate medij respectu Eucharistiae, cum idem dici possit de alijs praecceptis; nam implicita voluntas illa seruandi necessaria est ad iustificationem, propter quam tamen non omnia quae sunt necessaria necessitate praeccepti, dicenda sunt necessaria necessitate medij, nisi enim sit questio de nomine, & unusquisque utatur illis vocabulis, necessarium necessitate medij, seu finis, pro arbitrio: quod est necessarium necessitate praeccepti, praecise ex eo capite non debet dici necessarium necessitate medij, nam necessarium necessitate medij est id, quod positum conducit ad iustificationem, ut patet ex terminis, seu quod tantum medium, quo acquiritur iustificatio, exigitur, ut patet in baptismo, penitentia &c. necessarium verò necessitate praeccepti ut sic, solum est necessarium negativè, id est ut non impediatur iustificatio per transgressionem praeccepti.

Ad S. Th. Resp. mentem eius esse difficilem, alijs tamen locis non minus perspicue colligi hoc Sacramentum non esse necessarium ad salutem necessitate medij: nam quaest. 65. art. 4. censet inter Sacramenta solum duo, scilicet baptismum, & penitentiam esse simpliciter necessaria vnicuique ad finem, id est, ad salutem.

Nec repugnat quaest. 79. art. 1. ad 1. dicens, quod nullus habeat gratiam ante susceptionem huius Sacramenti, vel nisi ex aliquo voto ipsius: unde ex efficacia votum ipsius est quod etiam ex voto ipsius aliquis gratiam consequatur, per quam spiritualiter vivificetur. non inquam repugnat, quia id non dixit de Sacramento formaliter sumpto, prout est eibus spiritualis, constants Christi corpore & speciebus sensibilibus, sed solum ratione Christi seu rei contentae in hoc Sacramento: nam ille in alijs etiam Sacramentis est causa gratiae, nec potest aliquis gratiam consequi nisi ab illo, & aliquo modo per affectum in voluntatem ipsam, per proprium, inquam, affectum in adultis, per alium in parvulis.

Ad Aug. Resp. loco citato eum nihil aliud vellem quam rem huius Sacramenti esse necessariam ad salutem, seu nullum saluari posse, qui Christo per gratiam virtus non fuerit (quod est res huius Sacramenti) non quidem necessario prout ab hoc Sacramento procedit, sed loquendo in genere, nam idem Aug. epist. ad Bonifacium, & refertur, can. Nulli, de consecratione, dist. 4. dicit: nulli est aliquis, cuius sanguis Domini participari fieri, quando in baptismate membrum Christi efficitur, nec alienari ab illius

panis calicisque consortio, etiamsi antequam illum panem comedit & calicem bibit de hoc saculo in unitate corporis Christi abscedit. vide eundem lib. 1. de peccatorum meritis cap. 20. & lib. 3. cap. 4.

Obijcies 1. quòd Ioan. 6. Christus dicat: ego sum panis vitae item: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in eternum.

Resp. his & similibus locutionibus declarari vim & efficaciam Eucharistiae, ex ijs tamen non concludi eiusdem necessitatem, cum vita spiritualis alijs modis possit comparari, foueri, & augeri, quo sensu etiam est accipiendum quod tradit Conc. Trid. sess. 13. cap. 2. dicens: sumi autem volunt (scilicet Christus) Sacramentum hoc tanquam spirituale animarum cibum quo alantur & confortentur viventes vitam illius, &c. & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus prescervemur. pignus praeterea id esse volunt futurae nostrae gloriae & perpetuae felicitatis. ita, inquam, accipiendum, ut declararetur efficacia Eucharistiae, & finis, ad quem peculiariter est instituta, non tamen necessitas medij, quia animae nutrimentum, quo fouetur, est gratia quam homo non solum per hoc Sacramentum potest comparare, sed etiam per alia media, per quae etiam potest à peccatis mortalibus prescervari, & quisquis habet gratiam, habet pignus futurae gloriae, quam consequetur, si in ea gratia perseveret: quae perseverantia potest aliunde provenire, quam ab hoc Sacramento.

Obijcies 2. Cyrillus Alexandrinus lib. 10. in Ioan. cap. 13. ait, non poterat aliter corruptibilis hac natura corporis ad immortalitatem & vitam traduci, nisi naturalis vita corpus ei coniungeretur, non credis mihi haec dicenti? Christo fidem praebens, nisi manducaveris &c. quibus verbis docet immortalitatem corporis solum posse obtineri virtute Eucharistiae, ex quo sequitur eam necessitatem esse medij.

Resp. negando Cyrillum id velle, & dico illum solum velle posito praeccepto de reali manducatione carnis Christi eum non posse ad vitam immortalem traduci, qui negligit coniungi carni Christi per realem eiusdem manducationem, quia transgrediendo praecceptum mortaliter peccat, à quo peccato si non resurgat, nequit vitam coelestem obtinere, patet ex sententia Ioan. 6. nisi manducaveris, quam in sui dicti confirmationem adducit.

ARTICVLVS IV.

Utrum conuenienter hoc Sacramentum pluribus nominibus nominetur?

AFFIRMAT; nam vocatur sacrificium, communio, viaticum, Eucharistia, assumptio, quorum nominum rationem vide in textu. vocari etiam solet panis vitae, panis, qui de caelo descendit, conuiuium, potestque ita vocari vel à materia consue, ex qua conficitur, vel à specie, vel ab effectu, nam sicut panis corporaliter, ita hoc Sacramentum spiritualiter animam reficit. vocatur etiam synaxis, quod significat conuentum, conjunctionem, vel quia celebrari solet conuentibus Christianis, vel quia est Sacramentum pacis & vniõis, quo fideles artius inter se censentur copulari communicantes de eodem pane. vocatur etiam Sacramentum corporis & sanguinis Domini à re contenta, item Sacramentum Sacramentorum, mysterium mysteriorum, augustissimum Sacramentum &c. frequentissimè vocatur Eucharistia, quod

14.

Obiectio 1.

Resp.

Explicatur & Trident.

Obiectio 2. Cyrill. Alex.

Resp. Explicatur mens Cyrilli.

15.

Resp. affir.

Varia nomina Eucharistiae.

Vocatur
Eucharis-
tia à gra-
tiarum ac-
tione.

quod nomen S. Th. interpretatur *bona gratia*, quia continet Christum, qui est summa gratia, vel quia per illam datur peculiariter ius ad vitam æternam, quæ est maxima gratia; verius tamen est ita vocari à gratiarum actione, ut plerique auctores: *eu-cha-ristia*, id est gratias agens, hoc Sacramentum cõfecit, ut legitur apud Lucam. c. 22. & prioris ad Cor. ii. est ergo Eucharistia, quia est Sacramentum actionis gratiarum, cum eius confectio, oblatione, sumptione gratias Deo agamus pro vniuersis in nos collatis beneficijs. His & varijs alijs nominibus hoc Sacramentum à sanctis Patribus & Scripturibus Ecclesiasticis nuncupatur, quibus eius dignitas, proprietates, & multiplices effectus nobis declarantur.

Non debet
iam à Ca-
tholicis vo-
cari Cœna
Domini.

Quibus omnibus prætermisissis nostri temporis hæretici solo nomine Cœnæ Domini dignantur, quod licet interdum videatur à quibusdam Patribus vsurpatum; quia tamen hæretici eo abutuntur ad suas hæreses stabiliendas, idcirco hoc tempore ille modus loquendi Catholicis est vitandus. ideo enim ita loquuntur hæretici ut significant non oportere seiuinos ad hoc Sacramentum accedere, item non debere asseruari, sed sola sumptione confici, non esse sacrificium; quæ omnia sunt falsa.

Explicatur
locus Apo-
stoli
1. Cor. ii.

Nec obstat quòd Apostolus ita videatur vocasse 1. ad Cor. ii. *conuenientibus vobis in vnum iam non est dominicam cœnam manducare*. 1. enim probabilius est Apostolum in ea sententia non agere de Sacramento Eucharistie, ut multi Patres & Scripturæ interpretes, sed de conuiuio, quod Christiani primis illis temporibus ad fouendam charitatem solebant in commune celebrare, quod ex textu colligi potest, in quo dicitur: *vnusquisque enim suam cœnam præsumit ad manducandum, & alius quidem esurit, alius autem ebrius est*; quibus verbis videtur rationem reddere, cur non manducent cœnam dominicam, id est, in qua ad imitationem Christi conueniant ad conuiuium, quia scilicet alijs neglectis quidam splendide epulabantur. 2. quæuis Apostolus loco citato mentionem faceret huius Sacramenti (quod censent aliqui) non tamen eo sensu & ratione, quæ hæretici.

ARTICVLVS V.

Vtrum institutio huius Sacramenti fuerit conueniens?

Resp. affir.

RESPONDET Christum conuenienter instituisse hoc Sacramentum in vltimâ æternâ, quando ex hoc mundo erat recessurus, & sese subtrahurus suis discipulis præsentia corporali.

ARTICVLVS VI.

Vtrum Agnus Paschalis fuerit præcipua figura huius Sacramenti?

16.

Hoc Sacra-
mentum iux-
ta varias
confidera-
tiones varie
fuit adom-
bratum.

PRESUPPONIT hoc Sacramentum secundum diuersas considerationes fuisse varijs figuris adumbratum: nam quatenus conficitur ex pane, & vino tanquam materia transeunte, & sub eorumdem speciebus latet Christi corpus & sanguis, figuratum fuit præcipue per sacrificium Melchisedech, qui panem & vinum obtulit. quantum

verò ad rem in hoc Sacramento latentem sub speciebus, quæ est Christus Dominus passus, præfiguratum fuit præcipue per sacrificia legis veteris, & maxime per sacrificium expiationis. quantum ad effectum præcipue fuit præfiguratum per manna quod in se habebat omnis saporis suauitatem, his præmissis

Respondet præcipuam huius mysterij figuram fuisse Agnum Paschalem, qui videlicet quantum ad omnia hoc Sacramentum figurabat: nam representabat quoad primum, quia manducabatur cum panibus azymis, quantum ad 2. quia immolabatur ab omni multitudine filiorum Israël luna 14. quo die Christus incepit pro nobis pati, quantum ad 3. quia filij Israël per sanguinem Agni protecti sunt ab Angelo percutiente & à seruitute ægyptiaca.

Aduerte plures alias fuisse figuras huius Sacramenti, ut panes propositionis quibus soli mundi vesci poterant, panem primitiarum, panem subici-nierium Helie, lignum vitæ, quibus hoc Sacramentum conuenienter fuit adumbratum, partim ad maiorem reuerentiam tanti mysterij excitandam, partim, ut homines paulatim redderentur dociles ad mysterium adeò difficile intelligendum.

QVÆSTIO LXXIV.

De materia Eucharistie quantum ad speciem.

ARTICVLVS I.

Vtrum materia huius Sacramenti sit panis & vinum?

R

EFECTIS varijs circa hoc mysterium antiquorum hæresibus,

Respondet materiam huius Sacramenti esse panem & vinum: patet ex Matth. 26. Marci 14. Lucæ 22. 1. ad Cor. ii. quibus locis de institutione huius Sacramenti agitur, similiter ex Flor. decreto de Sacramentis §. *seruatum est*, & communi Ecclesiæ sensu, cuius rei varias adfert congruentias.

1. quòd panis & vinum sint apta ad refectio-nem animarum, & sint communia. 2. quòd passio Christi per hæc aptè representetur: nam sicut in ea sanguis à corpore est separatus, ita in hoc Sacramento corpus separatur mysticè à sanguine, dum ex vi verborum corpus Christi ponitur sub specie panis, & sanguis sub specie vini. 3. quòd hæc optime representent fructum huius Sacramenti qui est vnio membrorum tum cum capite, tum inter se: nam panis ex multis granis conficitur, vinum autem confluit ex multis vuis.

Notandum licet D. Th. & varij sentiant antiquos hæreticos errasse circa materiam ex qua, nuius Sacramenti, aliquos tamen probabiliter existimare id non posse ostendi ex Patribus, vel alijs, qui agunt de hæresibus; nam aliud est errare in eo quod assumerent ad sacrificium materiam indebitam, aliud verò, quod intenderent per id Sacramentum conficere. quæuis autem ex Patribus ostendi possit varios circa prius turpiter errasse, non tamen facile potest ostendi quòd errauerint circa posterius, seu circa materiam huius Sacramenti?

ARTI-